

Nr 449.

Av herr **Senander m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 263, med förslag till civilt avlöningsreglemente m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nummer 263 med förslag till civilt avlöningsreglemente m. m. föreslås bland annat, att barntilläggen skola avvecklas. Såsom övergångsform för denna avveckling förutsättes, att de befattningshavare, vilka omedelbart vid övergången till det nya avlöningsreglementet åtnjuta barntillägg, bibehållas vid denna förmån enligt de under innevarande budgetår gällande bestämmelserna, såvitt angår barn utöver ett.

Detta förslag innebär, att flertalet familjeförsörjare inom statstjänsten reellt sett skulle komma att lida löneminskning i jämförelse med de löner, som för närvarande utgå. Som skäl för åtgärden att avveckla barntilläggen har bland annat anförts, att statstjänarna själva reagerat emot denna avlöningsform. Det är också riktigt, att statstjänarnas stora flertal i princip vänt sig mot att avlöning skulle utmätas med hänsyn till antalet barn i stället för till arbetets art och omfattning. Vi vilja emellertid framhålla, att statstjänarna genom sina organisationsledningar och vid opinionsmöten, där oppositionen mot behovsprincipen kom till uttryck, jämväl betonat, att därest staten betalade tillräckliga löner till sina befattningshavare, så var det obehövt att genom en ny form för lönesättning särskilt understödja familjeförsörjarna.

Det föreliggande löneförslaget innebär emellertid icke på långt när sådana löneförbättringar för de lägre statstjänarna, att det kan anses vara motiverat med en avveckling av barntilläggen på förslaget sätt. Vi vilja dock icke, trots att statstjänarnas blygsamma krav på en bättre löneställning icke beaktats, motsätta oss barntilläggens avveckling. Men vi anse emellertid, att statsmakterna, i konsekvens med sin tidigare uttalade omtanke för familjeförsörjarna, borde tillse, att dessa vid löneregleringens ikraftträdande ej bliva sämre ställda än övriga befattningshavare.

Det måste betraktas som ett minimum av rättvisa, att avvecklingen sker så att säga naturligt, eller med andra ord, att de tjänstemän, som nu åtnjuta barntillägg, få bibehålla desamma intill dess att barnet eller barnen fyllt sexton år.

I 35 paragrafen av det förslag till civilt avlöningsreglemente, som upptages i ovannämnda proposition, finnes föreskrifter beträffande sjukhusvård. Enligt dessa föreskrifter skall hälften av kostnaderna för sjukhusvården, därest densamma icke är föranledd av olycksfall i tjänsten eller tuberkulos, betalas av befattningshavaren. Med hänsyn till den dåliga löneställning, som den stora massan statstjänare innehar, finna vi det berättigat, att staten,

då det ju här gäller sjukdomsfall av så svårartad karaktär, att sjukhusvård måst tillgripas, betalar hela kostnaden för densamma. Det får också anses ligga i statens intresse, att en befattningshavare icke av ekonomiska skäl underlåter att utnyttja alla erforderliga medel för att återvinna hälsan. Bevarandet av arbetskraften är ett statsintresse av första ordningen.

Ovannämnda paragraf innehåller ävenledes föreskrifter, enligt vilka täckningen av kostnaderna för sjukhusvården skall utgå efter olika grunder, beroende på vilken lönegrad vederbörande befattningshavare innehar. Detta är en klassindelning, som med all rätt kan betecknas ovärdig ett demokratiskt samhällsskick, synnerligast som det här är fråga om hälsovården av statens anställda. Vi instämna till fullo med det uttalande, som i denna sak gjorts av socialstyrelsens chef, generaldirektör Sigfrid Hansson, nämligen, att det icke är tilltalande ur allmänmänsklig synpunkt, att förmånen av fri läkar- och sjukhusvård utmätas efter en viss rangskala. Härvidlag bör givetvis, såsom generaldirektör Hansson ävenledes framhåller, gälla, att vid sjukhusvård medicinska och humanitära hänsyn böra vara avgörande och icke den sociala ställningen eller tjänsterangen. Kungl. Maj:t har genom en förändring till det bättre av lönekommitténs förslag, nämligen att tjänsteman, tillhörande någon av lönegraderna A 1—8 kan efter verksläkares prövning erhålla vård å halvenskilt rum, erkänt det berättigade i generaldirektör Hanssons synpunkter, men förändringen måste betecknas som en halvmesyr, och klasskaraktären blir icke därmed borteliminerad.

Under hänvisning till vad ovan anförts få vi hemställa, att riksdagen måtte besluta dels,

att de befattningshavare, vilka omedelbart vid övergången till det nya avlöningsreglementet åtnjuta barntillägg, bibehållas vid denna förmån enligt de under innevarande budgetår gällande bestämmelserna intill dess att barnet eller barnen fyllt sexton år; dels ock

att 35 § 1 mom. i civila avlöningsreglementet får följande lydelse:

»Kostnaderna för vård å allmänt sjukhus ersättas helt av statsmedel, under förutsättning att verksläkaren eller annan läkare, som tjänstemannen enligt bestämmelserna i 34 § 1 mom. ägt anlita, förklarar sjukhusvård nödvändig samt under de villkor i övrigt, som nedan angivas.

Vid bestämmandet av ersättningens storlek beräknas:

a) ifråga om egentlig sjukhusvård enligt den för sjukhuset fastställda legosängsavgiften för plats

å allmän sal;

b) ifråga om vård å sinnessjukhus enligt den för sjukhuset fastställda avgiften för vård

å allmän avdelning.

Där beträffande tjänsteman verksläkaren prövar den sju-

kes tillstånd kräva vård å halvskilt eller enskilt rum, må kostnaderna för egentlig sjukhusvård beräknas enligt fastställd legosängsavgift för plats i halvskilt eller enskilt rum.

Ersättning för vård — — — pensionsstyrelsens sjukvårdande verksamhet.»

Stockholm den 21 april 1938.

K. E. Senander.

H. Hagberg.

J. H. Brädefors.

S. Rönn-Christiansson.

Axel Nordström.
